

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§. 23. Quod ex ore exit. Quod editur non coinquinat, quia per os intrat, bene quidem quod per illud egreditur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52962](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52962)

homines ad hoc cogere non valerent, de quibus alibi.

§. 23. Quod ex ore exit. Quod editur non conquinat, quia per os intrat, bene quidem quod per illud egreditur.

de ore? Vi intelligas non de ore corporis cum dixisset, sed de ore cordis, ait enim: de corde enim exeunt cogitationes mala fornicationes, homicidia &c. Illa ergo fratres mei, quomodo exeunt de ore, nisi quia exeunt de corde, sicut ipse Dominus dicit: non enim quando illa loquimur, tunc nos maculam; ne quis dicat: cum loquimur de ore nostro exeunt, quia verba & voces de ore nostro exeunt, & quando mala loquimur, immundi efficiamur. Quid si aliquis non loquatur, & tamen cogitet mala? mundus est, quia de ore ipsius corporis nihil processit sed de ore cordis iam Deus audiuit. Ecce fratres mei, attendite, que dico. Nomino furtum, modo nominavi fur unum numquid quia nominavi furtum, conatus sum me furtum? Attendite que dico: ecce de ore meo exiit, & non me fecit immundum. Ery autem surgit in nocte, & nil dicit ore, & faciendo fit immundus. Non solum autem non dicit, sed & premit facinus toto silentio, & vsque adeo vocem suam tunc audit, ut nec vestigia sua vellet sonare. Numquid ergo, quia ita silet, mundus est? Plus autem dico fratres mei: Ecce adhuc in stratu suo iacet, nondum surrexit, ut furtum faciat, vigilat, & expectat, ut homines dormiant. Iam Deo clamat, iam fur est, iam immundus est, iam facinus de ore interiori processit. Quando enim facinus ex ore procedat, quando voluntas faciendo decernitur. Decernisti facere? Dixisti: dixisti, fecisti. Si furtum non feceris foris, illo non mirum perdere, cui disponebas auferre, & ille nihil perdidit, & tu de furto damnaberis. Decernisti occidere hominem dixisti in corde finit de ore tuo interiore homicidium. Adhuc vivit homo, & tu homicida puniris: quid sit enim apud Deum queritur, non quid nolum. apparetur apud homines. Hæc huc vsque D. Augustin. verba, quibus exponit nostri verba Redemptoris & Cuius. c. 10. alias explicat eadem stylo doctissimo, subtilem & lib. 14. proponens questionem. c. 13.

Arbor à Deo in medio situata paradisi, vel bona erat, vel mala: si mala cur illam Dominus creavit? Et si omnia, quæ Deus creavit omnipotens bona erant: Vidit Deus cuncta quæ fecerat, Gen. 1. 31. & erant valde bona. Quomodo arbor illa, mala fuit si bona fuit, quia ratione fructus eius gula Arboris nostram nobis intulit perditionem, malum scientiæ quæ vniuersum? Arbor bona erat (respondit D. Augustin.) unde fructus eius malus esse non poterat, est regula Saluatoris: Non potest arbor bona Matt. 7. 18 malos fructus facere. Quomodo ergo conquinavit Adamum? non illum inquinavit, ex hoc quod fructus ille per os eius ingrederetur, & in stomachum demergeretur, sed ex eo quod egressum est de corde eius, ac voluntate: prout

pppp qua n

70
L
Oratio
ad
S. Augustin.

End. 2. 1
S. 13. 6.

13. 14.

D. Aug.
1. 1. 1. 1.
1. 1. 1.

quam etenim fructum ederet, suoque iniiceret ori, de corde eius egrediebatur actus, quo deterrimantate voluit Dei praeceptum prauaricare: qui non fructus inobedientiae, quocirca non illum fructus secundum id quod in os eius ingrediebatur, sed immundum reddidit, sed secundum id quod inobedientiae volueretur actu inobedientiae sociatus qui de corde procedebat, quod perspicuum est: si nullum enim ad fuisset Dei praeceptum, contra quod peccaret Adam, minime inquinaretur, et at immundus fuit, quia de corde eius egressa est voluntas agendi contra Dei mandatum: quod

Prov. 16.

18.

Ecli. 10.

14.

D. Ang. illa confirmat Spiritus S. sententia: *Anie riuam exaltatur cor*: Et illa: *Initium superbia hominis, apostatare à Deo quoniam ab illo qui fecit illum, recessit cor eius*. Ea de causa dicitur: *Initium omni peccati superbia*. Latius expono. Quadragesimam celebramus: vir quidem optima valetudinis perniciem comedit adeo bene assatam, tantisque condimentis preparatam, ut suavissimè redoleat. Venit alius & lancem comedit: congrorum alijs, cepisque farinatam, quae ad septem usque parietes graecol: at. Vter inquinatus? si id quod per os intrat, attenderis puritatem illum esse dixeris, perniciem comestorè ratamen, absque verum est hunc peccato mortali esse fortidiorè, alterum autem mundum, ex eo quod de corde procedebat. Ex perniciem enim comestoris corde actus egressus est superbia, mandatis Ecclesiasticis inobedientiae, quo grauis delicto maculauit, ex altero verò actus egressus est obedientiae seruandi ieiunium ex Ecclesiae instituto, mansitque mundissimus.

Non fuit Adam protoplastes immundus, ob fructum in os eius ingressum: erat quippe mundus, sed ob inobedientiam culpam, quae de corde procedebat, fructum illum concupiscendo. Hinc collige, ad operum tuorum examen, requiri cor utrum quale sit consideres, illudque studiosius oblerues: *Omni custodia serua cor tuum: quoniam ex ipso vita procedit*. Monet te Salomon & eleganter exponit. D. Bern. si tibi, vir amplissime, diligenter canes ab inimicis: quia tibi possunt adire nocementum, à corde tuo tibi caue: ipsum enim est, quod solum te perdere potest efficaciter: etenim sine illo, seruo tibi nocere posse tibi nocere posse neminem. Et quid miraris (quaerit D. Aug.) quod te persequatur, velutque in ruinam tradere diabolus mundus, cuiusque ferociores inimici si proprium cor feruentiores in te & impetus iustiter pernitiosiores? Iuste quidem Abiath expostulabat, quod Seruici terra: filius, inimicus David, in illum conu-

Prov. 4. 23

Ser. 11, in

ps. Qui

habitat.

In illud

ps. 70. Qui

fecisti ma-

gnalia. &

Ser. 34 de

uerbi: Do-

mini, &

1. 2. contra

aduersar.

legis c. 14.

72

melius insurgeret & imbre lapidum iniustus vellicaret: cui David: quid hoc noui, quod meae domus infimus me persequatur, aduersus, si qui de meis progenitus est visceribus adeo feroci me bello lacellat obliuatus: *Filius terti D. Bern. mei persequitur me: & indignabor conuictanti frustulo*: Hoc de proprio meo (dicit Bernardus) corde profero. Non mirum quod me persecutionibus turbet diabolus peregrinus scurra vilissimus, si me cor proprium molester acerbius inuadit: quae cum ita sint: haec prima sit & vltima sollicitudo: *Omni custodia serua cor tuum*. Ne consentiat, fic nos iniice. Si quid egeris nolens & inuitus corde reluctante, ne timueris, si motum habueris impudicum, si cogitationem vindictae contra tuam ipsius voluntatem, nullus hic est scrupulus faciendus: cum enim ex corde non proveniat, illi consentiendo non à malo est: *Non ego operor illud* (ait D. Paulus) *sed quod habet in me peccatum*. Concupiscencia, malaque natur mea est, ex qua procedit, non de libero mei cordis arbitrio. Coniugio spectare Apostolum verba illa Domini ad Cain, quae, quia per illa nostri dilucidè probatur libertas arbitrii, conantur haereticum non solum ad sensus alienos sed & detorqueat peruersos: at tamen legitimam eorum dant interpretationem. D. Ambr. a. (D. Aug. b.) D. Chryl. c. Incidebat Cain capite demisso, tristis, morosus, odio ac furore nimio in fratrem Abel exarscens. O Cain (inquit Dominus) quid isto incedis modo? *Peccasti: quiesce. Sed subter te, erit aperitus iuus*. Hoc verum: *Peccasti: licet realiter esset in Cain peccatum completum, & odij rancoris in fratrem consummatum, proprie tamen lominus motus declarat concupiscenciae, quam D. Paulus peccatum nominat, non quia tale sit in se, sed quia ex primo profuatur peccato, ac praecipit quia peccatum trahit & inclinat* ut exponit S. Concilium Tridentinum: eadem sibi verba assumens Doctoris Angeli, illa sic interpretantis: q. d. vae tibi Cain fratri: idate namque video motibus agitari peruersis: mala quos iute concupiscencia suscitatur eadem fratrem machinata: comprime illam, illam refrange, ne illi voluntate consentias: *Quiesce*: Noueris, te velut Dominum posse refricare concupiscencia, eiusque motus comprimere male compositos, & appetitum detinere sensualem, hoc quod si feceris, nihil tibi nocent. Hinc conformiter expositioni legit Tragram Hierosolymitanum: *In manu tradidi potestatem concupiscenciae tuae, in dominare ei, sine ad bonum sua ad malum*.

Hoc

Hoc ipsem expendit, quod D. August. confiderauerat: quod idem verbum ex ore Saulis procellerat, dum à Samuele obtransgressum Dei mandatum, argueretur quod ex ore Dauidis, dum etiam precepta Nathan ob commissum accusaret adulterium: *Pecatus Dominus*. Vni nullam, alteri maximam attulit vitium, ob cordis vitiosaque differentiam. Eodem modo notat D. August. eadem confessione. verbum à dæmonibus & D. Petro Christum fuisse collaudatum: *Tu es Christus filius Dei* vincti demones autem reprehensu, coactique vt sicerent: *Inereptans non sinebat ea loqui*. D. autem Petrus celebratus & ad supremam euectus Ecclesie dignitatem, cui sic Saluatori: *Beatus es Simon Bar Iona, quia caro & sanguis etc.* Cor enim Dominus inspiciebat, eius affectus, quodque de illo promanabat: Hoc namque Dominus intueretur, iuxta veredictum illud Spiritus S. *Deus creauit de terra hominem, & secundam imaginem suam fecit illum etc.* *peius oculum super corda eorum etc.* Deus & diabolus sibi opponuntur, & ambo super cor tuum ponunt oculos, sibi illud ambedo: qui enim tuum possidet cor te habet suum. Quid non agit diabolus, vt tuum sibi cor acquirat? quot blanditiæ quot promissæ quot offert vltroque delicias? R. fert Plinius, a. ex quo sumptus D. Isidor. b. lapidem inuenit pretiosum nomine Draconiam, seu Dracontium graeci dicunt Encardiam seu Cardiam, ex graeco nomine *xxv dicitur*, quod cor significat: quia qua parte illum insperetis cordis praefert figuram Lapis est, quem fronte seu cerebro imatum gerit Draco, qui necessario cruentus est antequam moriatur: illo namque mortuo, dissoluitur & euanescit, qui illum sibi capiunt acquirunt, dracones cibos offerunt odoriferos, quibus sagittatus obdormit, quo uanescuntur illum percutiendi opportunitatem, ita vt sensibus perturbentur, extrahi nique lapidem. Haec demonis astutia: tuum sibi cor, dum uiuis, appetit, quod merendi, vel demerendi tempus nouit esse praestitutum: in eum finem tibi cibos, quibus obdormias, & in focordiam labaris, offert, delicias, voluptates, esum potum. His prodigijs lucratus est cor, quimmo & ipse David. Prospice, tibi serua cor tuum: hoc namque maximi tibi est momenti.

His toties repetita mirabiles in nostrum comodum inuenit instructiones. Prima, quam die cinerum expendimus, praeter ceteris Deo placeat, cordis affectum, si per quod desigit principare, liter oculos, ex D. Gregorij sententia: *Non pensat*

Deus censuram, sed affectum, & non quantum sed ex quanto. Prout aperte constat ex duobus illis minutis, à vidua p. superculla Dei templo consecratis. Secunda: quam Theologorum Doctor proponit D. Tho. obedientiam ceteris virtutibus moralibus palmam eripere dignitatis: per illam etenim cor hominis ac voluntas Deo resignantur, quo nihil ipse habet optatius. Ad obedientiam confirmationem sententiam adducit D. Gregor. in hac verba: *Obedientia iure victimis tibus proponitur, quia per victimas aliena caro, per obedientiam vero voluntas propria mactatur. Unde etiam quacumque alia virtutum opera, ex hoc merito sunt apud Deum, quod sunt, vt obedientiam voluntati dominis*. Et hoc inuita propheta Samuel in obedienti Regi Sauli, dum ait: *Melior est obedientia quam victimas*. Nullum inter vetera sacrificia sic caput extollit, vt illud Abraham. Cur Dominus: Abraham, sacrificium à te reposco mihi consecres, aliudque iustum, quam dilectum tibi, vt iustumque filium Isaac, quem tu immolabis, tu occides, tu super altare dedicabis in holocaustum, in cineremque consumes: *Tolle filium tuum viginti annorum quem diligis Isaac, &c.* Hic etiam emphasim verborum plures expendunt SS. Patres: at meo iudicio, nullus propius scopum attingit, quam D. Ephrem (de quo alijs dicendum) vbi licet inueni, possibile non fuisse, vt grauioribus maiorisque ponderis verbis loqueretur Deus Abraham, nec huic. esse comparanda sacrificia quaelibet magna nobis à S. Spiritu descripta, ne quidem illud Salomonis, quod die consecrationis templi collocata in eo arca Domini, obedienti Domino consecratur: viginti duo milium bouum & centum viginti milium ouium, quod nisi Dei ipsius ore promeretur, omnibus haberetur incredibile. Abraham vt verus obediens, actutum opus aggreditur, filium tollit, triduanum profequitur iter, gladium quo caput discindat, femore suspendit, ignem quo filium exurat, gestat manibus: attende, precor quibus cor eius modibus in diuersa raperetur. Ascendit montis fastigium, altare aedificat struem lignorum disponit, ligat filium, ne motus edat sacrificio contrarios, enssem stringit, brachium istius attollit. Adest Deus Abraham Abraham. Quis me vocat? Ego Dominus: sufficit, sufficit, mitte gladium in vaginam, iam enim, quod intendebam, peractum accipio. Domine, nonne patri filium Isaac, immolandum praecipisti? Nequaquam; sed cor suum, suamque voluntatem, quo peracto sacrificio, placet oblato, iam suum mihi cor iugulauit, suam reddidit, immolauitque voluntate. Vbi D. Chry-

2.2 q.104 ar.3.

VII. Obedientia virtutibus moralibus dignior. D. Gregor. Lib. 7. vlt. Mor. c. 12. 1. Reg. 15. 22.

Gen. 22. 2.

Ser. de Abraham p. 62. 2. 3.

VIII. Abraham obedientia pro-

ponitur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

D. CHR.
Ho. 47. in
Gen. To. 1
Ps. 50. 16.

D. Chrylſtoſom. *Consummata hoſtia ex mente Pa-
triarchi: Deoque gratiſſima: Hoc ſacrificij ge-
nitiſſimum Deo ſpſuſ contribulans. Hoc ipſum eſt, quod laudibus ex-
tollit mirificis, quod tantis remunerat benefi-
cijs, ut euidenter oſtendit dum ait: Per memet-
ipſum iuravi, quia ſi eſti hanc rem: q. d. inquit D.
Chrylſtoſom. Ego uoluntatem coronare ſeſeo, &
propter mentem premia praſto &c. Hanc magni-
facio uoluntatem, cor aſtimo, cor requiro, cor
exopto. De his omnibus fuſe alijs tractauimus
uarijs adductis doctrinis, S. Scripturæ locis, Pa-*

Tract. 2.
n. 38. 6.

trum ſententijs, nec non hiſtorijs: ſed illa maxi-
me quam enarrat D. Gregor. de S. Epſcopo Li. 1. diſt.
Fortunato pleniffimam admiratione. Omni iſti-
tur custodia, tota diligentiâ custodi cor tuum,
ipſum eſſe attendas tuæ radicem perditionis:
cauſamque damnationis: preces tuas cum Da-
uide, ad Deum dirige, poſtula: *Cor mundum creaſt
in me Deus: illud ſi mundum fuerit, munda e-
runt & manus tuæ, & opera, mundaque facies
utraque in hoc mundo per gratiam, quibus glo-
riam conſequatur æternam. Amen.*

S V M M A R I V M

HOIMILIÆ VIGESIMÆ QVARTÆ SEQVENS.

a §. 1.

b §. 2, 3, 4.

c §. 5.

d §. 7, 8.

e §. 9.

f §. 10, 11.

g §. 12, 13.

h §. 14, 15.

i §. 16, 17.

k §. 18.

l §. 19, 20.

m §. 21.

n §. 22, 23.

o §. 24.

ROPNITVR nobis in Euangelio Saluator noſter, ut ſons ſalutis, do-
mum ingrediens Petri, eius ſocrum, alioſque plurimos infirmos pri-
ſtina reſtituens ualitudini. *a. Sex articuli diſtinguitur. Primus: circa
Petri perſonam, qui primo in ſtatu uixit coniuſgali, & deum coeli-
batus. In hoc docuit, tales eſſe debere ſacerdotes Euangelicos. b. In il-
lo uero ſanctos eſſe poſſe coniuſgatos. c. Secundus: domum loquitur Petri, quam de-
ſerta Synagoga, Chriſtus ingred tur. d. Tertius: ſocrum narrat in domo Petri febrici-
tantem, nulla namque domus in mundo gaudet à morbis libera. e. Quartus: infir-
mitatis deſcribit qualitatem, qua ſocrum detinebat: Tenebatur. f. Erantque febres ar-
dentiffimæ: proprium, infirmitatum animæ ſymbolum. g. Quintus: Redemptorem
habet, curantem infirmam, precibus amicorum eius adductum, h. & aliorum diſci-
pulorum (eſt enim efficax ſanctorum oratio. i. maxime uerò totius communitatis). k.
quam manibus apprehendens ſanauit. l. Sextus: concludit alios quoque curatos à
morbis infirmos, impoſitis ſingulis manibus Saluatoris. m.*

- §. 1. Diſcurrit Chriſtus, ut ſons hortorum, de quo ſponſa, ſalutis illos rigans ſuentis.
- §. 2. Socrus Simonis. Enerit licet D. Petrus uxoratus, noſtris tamen ſacerdotibus, ob ſacrificij, quod offerunt, puritatem, uxoratos eſſe non permittitur.
- §. 3. Niſtris conuenit ſacerdotibus eſſe continentes, ut ſignatur in uerbo Iacob, qui emarcent, & undis Iordanus, qua curſum ſuum ſuſpenderunt.
- §. 4. Oportet ſacerdotes eſſe continentes, ut ſe totos Deo cenſerent. ut Hieremias & Ezechiel, nec non Egyptiorum ſacerdotes,

- & ſacerdotiſſe.
- §. 5. Sacerdotes non alios filios habeant, quam pauperes, qui in illis nidificent, ut cecinit Dauid.
- §. 6. Inter Apoſtolos, ſolus Petrus uxorem habuit, ac illam dimiſit, ſicut alij poſtmodum, quorum uxores dicebantur Epſcopæ & presbyteræ.
- §. 7. Si ſtatus matrimonij ſanctus eſt poſtque matrimonio iunctus ſanctus euadere: ut Enoch, Noë Abraham, Moyses &c.
- §. 8. Agat coniuſgatus id quod præcepit Apoſtulus, uideat que egerit Noë.

§ 9. E.